

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám: SZBK/918-24/2015.
Ügyintéző: Farkas Emese
Telefon: 06-56-512-318
E-mail: emese.farkas@mbfh.hu

Tárgy: **A „Battonya” megjelölésű
geotermikus koncessziós kutatási
területre vonatkozó Kutatási
Műszaki Üzemi Terv jóváhagyása.**
Mell.: -

EGS GEOTERMIKUS KONCESSZIÓS KFT.

1173 BUDAPEST
SZENT ISTVÁN KRT. 18. 3. EM. 4.

Jogerőssé vált: 2015. július 22-én

H A T Á R O Z A T

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Bányászati Osztálya (továbbiakban: Bányafelügyelet) az EGS Geotermális Koncessziós Kft. (1173 Budapest, Szent István krt. 18. 3. em. 4. – továbbiakban: Társaság) által betervezett **„Battonya” megjelölésű geotermikus koncessziós kutatási területre vonatkozó Kutatási Műszaki Üzemi Tervét** az alábbi megállapításokkal és feltételekkel

jóváhagyja.

1. A kutatást csak a jogerősségre és végrehajthatóságra vonatkozó záradékkal ellátott terv birtokában lehet megkezdeni.
2. A kutatásra engedélyezett időszak: a jelen – kutatási műszaki üzemi tervet jóváhagyó – határozat végrehajthatóvá válásától számított, a kutatási jogosultság érvényességi idejének végéig, maximum három évig érvényes.
3. A jóváhagyott kutatási műszaki üzemi terv módosítását kell kérelmezni, ha a kutatás elvégzéséhez a kutatási tevékenységek módosítása, bővítése szükséges, a módosítására irányuló kérelmet a tervezett tevékenység megkezdését megelőzően kell a Bányafelügyelethez benyújtani.
4. A kutatás időszakban, a Műszaki Üzemi Terv keretében az alábbi tervezett tevékenység kivitelezése végezhető el:
 - A mélyfúrásos feltáráshoz alkalmas térrész földtani lehatárolás
 - 1 db kutatófúrás lemélyítése a kristályos alaphegységbe
SHEGSOP-01 mélyfúrás / tervezett mélység (TVD): 3500 m
 - 1 db mesterséges rezervoár létrehozása hidraulikus rétegserkentéssel
 - további kutatófúrás lemélyítése a kristályos alaphegységbe / kútpár tesztelése

Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály

Az első fúrás lemélyítése, rétegserkentése és tesztelése során gyűjtött tapasztalatok alapján, valamint az előzetes rezervoár modellnek megfelelően véglegesítik a második fúrás helyét és célját.

A kutatási terület sarokpont koordinátái EOV vetületi rendszerben:

Y=788 000.0	X=123 000.0
Y=809 000.0	X=123 000.0
Y=807 268.5	X=107 777.5
Y=790 129.4	X=107 611.7
Y=789 101.7	X=109 236.1
Y=785 322.5	X=109 302.4

Mélyfúrási tevékenység: A fúrások lemélyítése külön-külön **építési engedélyezési eljárás** keretében fog megtörténni.

5. Ha a Társaság a kutatási tevékenység végzése során olyan ásványi nyersanyagra bukkan, amelyre jogosultsága nem terjed ki, az előfordulást köteles bejelenteni a bányafelügyeletnek, és kezdeményezheti a kutatási engedélynek erre az ásványi nyersanyagra történő kiterjesztését. A kutatási engedély nem terjeszthető ki olyan ásványi nyersanyagra, amelynek szempontjából a kutatási terület zártnak minősül.
6. A Bányafelügyelet a kutatási munkaprogram időarányos részének teljesítését ellenőrizheti. Ha a Társaság a munkaprogramban vagy a jóváhagyott műszaki üzemi tervben meghatározott kutatási feladatainak időarányos részét neki felróható okból nem hajtotta végre, a kutatási engedélyt a Bányafelügyelet visszavonja, vagy a miniszternél kezdeményezi a koncessziós szerződésbe foglalt jogkövetkezmények alkalmazását.
7. A Társaság a kutatási tevékenység befejezésétől, de legkésőbb az engedélyezett kutatási időszak utolsó napjától számított öt hónapon belül köteles kutatási zárójelentést benyújtani a Bányafelügyelethez. A kutatási zárójelentést két példányban kell benyújtani, amelyet földtani szakértőnek kell ellenjegyezni. A határidő elmulasztása esetén a Társaság kutatási joga megszűnik.
8. A kutatásra engedélyezett időszakon belül a Társaság a kutatási területet vagy annak egy részét visszaadhatja. A Bányafelügyelet a terület-visszaadást akkor fogadhatja el, ha a visszaadásra bejelentett területen a bányakárokat megtérítették, továbbá a tájrendezési, a környezetvédelmi, a földvédelmi és talajvédelmi kötelezettségeket teljesítették. A visszaadott területen a határozat jogerőre emelkedése napján az adományozott kutatási joga megszűnik vagy a jogosult kutatási engedélye hatályát veszti.
9. A Társaság köteles a kutatási tevékenység megkezdésének tervezett időpontját, 8 nappal megelőzően, illetve a kutatás befejezését 8 napon belül a Bányafelügyelet részére írásban bejelenteni. A bejelentés elmulasztása esetén bányászati szabálysértési bírság róható ki a bejelentés elmulasztójával szemben
10. A Társaságra vonatkozó, a kutatás során nyert földtani adatok szolgáltatására vonatkozó kötelezettséget teljesíteni kell.
11. A Társaság, valamint a földtani kutatásra jogosult szervezet a kutatási tevékenységével okozott károkat a bányakárookra vonatkozó szabályok szerint köteles megtéríteni.
12. A koncessziós szerződés alapján meghatározott biztosíték fedezeteként a Társaság által, a koncessziójában lévő geotermikus-kutatási területhez igazolt, kedvezményezettként a Magyar Bányászati és Földtani hivatal megjelölő **xxxx** Ft, azaz **xxxx** forint bankgarancia szolgál. A pénzügyi biztosítékok érvényességi ideje amennyiben nem fedi le a kutatásra engedélyezett

időszakot, a bankgaranciák meghosszabbításáról szóló igazolást, azok lejártát 30 nappal megelőzően a Bányafelügyeletnek meg kell küldeni.

13. A Társaság rendelkezik a koncessziós szerződés teljesítésével, megszegésével vagy tevékenység végzésével kapcsolatosan **xxxx** (azaz **xxxx**) Forint értékben felelősségbiztosítással, amelyet a szerződés teljes időtartama alatt fenn kell tartani. Amennyiben a Koncessziós Társaság a felelősségbiztosítással nem rendelkezik a szerződés időtartama alatt vagy annak igazolását elmulasztja, úgy a miniszter a koncessziós szerződést azonnali hatállyal felmondhatja.
14. A koncessziós szerződésben vagy a kutatást engedélyező határozatban megállapított kutatási időszak végétől számított második évet követően a feltárás és kitermelés szénhidrogén esetében is csak bányatelken folytatható.
15. A kitermelt ásványi nyersanyag után bányajáradékot kell fizetni.
16. Szakkérdések tekintetében az alábbi kikötésekkel:
 - 16.1. Békés Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály 13831-003/2015. ügyiratszámú szakági véleménye:
 1. Országos jelentőségű védett természeti területen, Natura 2000 területen a geotermikus kutatási tevékenységhez szükséges mélyfúrású kút, rezervoár, víztározó medence, szeizmikus monitoring kút nem létesíthető.
 2. A kutak, tározó medencék tényleges helyének megválasztásakor a megelőző kutatási, vizsgálati eredmények mellett a természetvédelem érdekeit is figyelembe kell venni. A munkaterületet – lehetőség szerint – mezőgazdasági művelés alatti ingatlanokra kell tervezni.
 3. A közlekedés, illetve a kiszolgáló- és kútúró berendezés helyszínre szállítása az ingatlan-nyilvántartás szerinti utakon, illetve csekély természeti értékű degradált területeken történhet.
 4. A gyepek, erdők, nádas művelési ágú ingatlanok gépparknak, felvonulási, raktározási és deponálási célra nem használhatók.
 5. Amennyiben a kutatási munkálatok során védett természeti területek, Natura 2000 területek károsodnak, azok helyreállításáról az engedélyesnek gondoskodnia kell.
 6. Természetvédelmi hatósági engedélyhez kötött tevékenység (pl.: gyepek feltörése, terület helyreállítása) csak jogerős engedély birtokában végezhető.
 7. A fúrás tevékenység csak a dízel-üzemű generátorok üzemeltetésére vonatkozó jogerős levegőtisztaság-védelmi engedély birtokában kezdhető meg.
 8. A tervezett kutatási munkálatokat a környezet szennyezését és károsítását kizáró módon kell folytatni.
 9. A kutatási munkálatok nem eredményezhetik a földtani közeg elszennyeződését.
 10. A keletkező hulladéknak minősülő folyadékokat és hulladék iszapokat a talajba sajtolni, elhelyezni tilos.
 11. A keletkező hulladékok kezeléséről (gyűjtés, ártalmatlanítás), illetve nyilvántartásáról és bejelentéséről a mindenkor hatályos hulladékgazdálkodási jogszabályokban foglaltak szerint kell gondoskodni.
 12. A képződött hulladékok csak érvényes engedéllyel rendelkező hulladékkezelőnek adhatók át.
 13. Bármilyen környezetszennyezéssel járó üzemzavart vagy más rendkívüli eseményt, havária helyzetet – az elhárításra tett azonnali intézkedések megkezdése mellett – haladéktalanul be kell jelenteni az I. fokú környezetvédelmi és természetvédelmi hatóságnak.

16.2. A Békés Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztálya 10.052-3/2015. ügyiratszámú, a termőföld mennyiségi védelme szakkérdésben tett kikötései:

- Az igénybevevőnek a termőföld időleges vagy végleges más célú hasznosításához a földhivatal engedélyét előzetesen, a tervezett tevékenység megkezdése előtt be kell szereznie.
- Termőföldet más célra csak kivételesen - elsősorban gyengébb minőségű termőföld igénybevételeivel - lehet felhasználni.
- Az átlagosnál jobb minőségű termőföldet más célra hasznosítani csak időlegesen, illetőleg helyhez kötött igénybevétel céljából lehet.
- Időleges más célú hasznosítás meghatározott időre, legfeljebb öt évre engedélyezhető.
- Termőföld engedélyezett más célú hasznosítása esetén a termőföldet igénybe vevőnek földvédelmi járulékot kell fizetni.
- A termőföld igénybevétele az indokolt szükségletnek megfelelő legkisebb területre kell korlátozni.
- A tervezett tevékenységet úgy kell folytatni, hogy az érintett és szomszédos termőföldek hasznosítását ne akadályozza.
- A termőföld művelési ágának megváltoztatását - az erre vonatkozó külön jogszabály rendelkezéseinek megfelelően - be kell jelenteni a földhivatalnak.

16.3. A Békés Megyei Kormányhivatal Útügyi Osztálya BE/UO/181/2/2015. ügyiratszámú, útügyi szempontból tett előírásai:

1. A beszállító útvonalak kiválasztása során egyeztetni kell az érintett közutak és magánutak kezelőivel.
2. A nem megfelelő teherbírású hurkolt beszállítói útszakaszokat a várható igénybevételnek megfelelően meg kell erősíteni.
3. A beszállító útvonalak alacsony infrastrukturális ellátottsága miatt szükséges lehet sok esetben meglévő önkormányzati tulajdonú, kiépítetlen külterületi és belterületi helyi közutak szilárd burkolattal történő kiépítésére. Felhívom az engedélyes figyelmét, hogy a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 29 § (7) bekezdésében leírt rendelkezésre: „Közút, közforgalom elől el nem zárt magánút létesítéséhez, korszerűsítéséhez (továbbiakban együtt: építés), forgalom részére történő átadásához, megszüntetéséhez, elbontásához — mint fontos közérdekű és közcélú tevékenység végzéséhez a közlekedési hatóság engedélye szükséges.”
4. Túlméretes és túlterhelt járművek közlekedése előtt az érintett közútkezelőktől útvonalengedélyt kell beszerezni.

16.4. A Békés Megyei Kormányhivatal Békéscsabai Járási Hivatala Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály, BE-02D/01/1025-2/2015. ügyiratszámú kulturális örökségvédelmi szakkérdésben tett megállapításai:

A Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ által vezetett nyilvántartás alapján, a fúráspontról és a tervezett kutató létesítmények régészeti lelőhelyet, régészeti védőövezetet, műemléki területet nem érintenek, ezért szakkérdés vizsgálatának feltételei örökségvédelmi szempontból nem állnak fenn.

17. A szakhatóságok nyilatkozatai:

17.1. A **Csongrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság** Igazgatóhelyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály TVH-99751-1-1/2015. ikt. számú (2014. május 13.) szakhatósági állásfoglalásának kikötései:

1. A kutatási tevékenységhez szükséges vízilétesítmények vonatkozásában vízjogi engedélyezési eljárást kell lefolytatni hatóságunkon.
- a. A vízjogi engedélyezési tervdokumentációt a 72/1996. (V. 22) Korm. rendelet és a 18/1996. (VI. 13.) KHVM rendelet szerinti tartalommal kérjük benyújtani.
2. A kivitelezést a felszíni- és felszín alatti víz veszélyeztetését kizáró módon kell végezni.
3. A tevékenységgel nem okozhatják a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről szóló jogszabályban meghatározott (B) szennyezettségi határértéknél kedvezőtlenebb állapotot felszín alatti vízben.
4. A felszín alatti vizek jó minőségi állapotának biztosítása érdekében tevékenység végzése során szennyező anyag, illetve lebomlása esetén ilyen anyagok keletkezéséhez vezető anyagok használata, illetve elhelyezése csak műszaki védelemmel folytatható.
5. Környezetszennyezéssel járó havária esetén a hatóságunkat azonnal értesíteni kell.
6. A rétegserkentés időpontját (minden rétegserkentés előtt) hatóságunkra írásban be kell jelenteni.
Határidő: a rétegserkentés megkezdésének napját megelőzően legalább 15 nappal.
7. Meg kell adni a rétegserkentéshez használt folyadék mennyiségi és minőségi paramétereit, melyeket a rétegserkentés időpontjának megadásával egyidejűleg kell **benyújtani hatóságunkra**

Határidő: a rétegserkentés megkezdésének napját megelőzően legalább 15 nappal.

17.2. A **Honvédelmi Minisztérium** Hatósági Hivatal HHI/2701-1/2015 (2015. május 18.) ügyiratszámú végzésében szakhatósági állásfoglalását hatáskör hiányában megszüntette.

17.3. A **Mezőkovácsházi Polgármesteri Hivatal** II/1595-1/2015. (2015. május 11.) számú szakhatósági állásfoglalását az alábbi feltételekkel adta meg:

- földfúrás, bontás vagy egyéb a környezet módosításával járó munkálat elvégzéséhez hatóságom előzetes engedélye szükséges.
- A helyi védettség alatt álló területek jegyzékét a Mezőkovácsháza Város Önkormányzata Képviselő- Testületének a helyi építési szabályzásáról szóló 46/2004. (XII. 31.) OR. sz. és Mezőkovácsháza város helyi védettségű egyedi értékeiről szóló 14/2004. (IV. 1.) ÖR. sz. rendeletek tartalmazzák.

17.4. A **Nagykamarási Közös Önkormányzati Hivatal Dombiratos Kirendeltsége** 531-2/2015. (2015. május 12.) számú szakhatósági állásfoglalását az alábbi kikötések mellett adta meg:

- Talajmozgatással járó tevékenység végzése illetve előkészítése során a termőföld védelméről, összegyűjtéséről és újrahasznosításáról gondoskodni kell
- A Szabályozási terven feltüntetett kunhalom országos jelentőségű védett természeti emlék, ezért a hatályos természetvédelmi törvény és rendeletei vonatkoznak kezelésére
- A kunhalmok 100 m-es körzetén belül, annak állapotát, fennmaradását veszélyeztető tereprendezési tevékenységet folytatni tilos
- A helyi védelem alatt álló természeti értékeket meg kell őrizni, rendszeres gondozásuk, fenntartásuk dendrológiai-kertészeti szakvélemény előírásai illetve szakértő közreműködésével lehetséges.
- Helyi védelem alatt álló fa kivágása csak szakvéleménnyel alátámasztva engedély alapján lehetséges. egyéb esetekben fát kivágni nem szabad.

- Az igazgatási területen a környezethasználatot úgy kell megszervezni és végezni, hogy:
 - a legkisebb ménékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő
 - megelőzze a környezetszennyezést
 - kizárja a környezetkárosítást
- Új funkció létesítése esetén, ha az a létesítmény az érvényes jogszabályok szerint hatásvizsgálat köteles, akkor a hatásvizsgálatot el kell végezni, legkésőbb az építési engedély iránti kérelem beadásáig.

17.5. **Battonya Város Jegyzője** 6255-1/2015 (2015. május 8.), ügyiratszámú, **Dombegyház Nagyközség Jegyzőjétől** 178-2/2015/ált. (2015. május 5.) számú, **Kaszaper Község Önkormányzata** 387-2/2015/Á. (2015. május 11.) számú, **Kaszaperi Közös Önkormányzati Hivatal** 1418-6/2015. (2015. május 21.) számú, **Kevermesi Közös Önkormányzati Hivatal** 295-2/III/Á/2015. (2015. május 06.) iktatószámú, **Kunágotai Közös Önkormányzati Hivatal** 1076/2015 (2015. május 11.) ügyiratszámú, szakhatósági állásfoglalását feltételek, kikötések nélkül megadta.

17.6. Magyarbánhegyes, Magyardombegyház, Mezőhegyes és Végegyháza Önkormányzatok Jegyzője szakhatósági állásfoglalását a magadott határidőn belül nem adta meg, így a hozzájárulását megadottnak kell tekinteni.

A határozat ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül a Magyar Bányászati és Földtani Hivatalhoz címzett, a Szolnoki Bányafelügyelethez benyújtott fellebbezésnek van helye. A fellebbezés igazgatási szolgáltatási díja az elsőfokú eljárásra megállapított díj 50 %-a (25.000.- Ft). A fellebbezés díját a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal 10032000-01417179-00000000 pénzforgalmi jelzőszámára kell átutalni és az átutalás igazolását a fellebbezéshez mellékelni kell. A befizetési bizonylaton a határozat iktatószámát és az A013 kódszámot fel kell tüntetni.

I N D O K O L Á S

Az Társaság a „Battonya” megjelölésű geotermikus kutatási területre 2015. április 16-án nyújtotta be a kutatási Műszaki Üzemi Tervét a Bányafelügyeletre az SZBK/918-1/2015. számon, ami megfelel a Bt. 22. § (8) bekezdésében előírtaknak.

Az EGS Geotermális Koncessziós Kft. (1173 Budapest, Szent István krt. 18. 3. em. 4.) a kutatási tevékenység végzésére az EU-FIRE EGS Hungary Kft. által a Nemzeti fejlesztési Minisztériummal 2014.10.17. napján hatályba lépett koncessziós szerződés alapján jogosult.

A Társaság **xxxx** forint összegű (Dél-Dunántúli Takarékszövetkezet Bank Zrt., 7400 Kaposvár, Berzsényi 44.) által nyújtott, 16/2015/29 számú) bankgaranciával rendelkezik. A pénzügyi biztosítékok érvényességi ideje amennyiben nem fedi le a kutatásra engedélyezett időszakot, a bankgaranciák meghosszabbításáról szóló igazolást, azok lejártát (2018. június 30.) 30 nappal megelőzően a Bányafelügyeletnek meg kell küldeni.

A kutatási tevékenységgel összefüggésben esetlegesen felmerülő károk rendezésére szolgál a 2016. április 14-ig szóló (minden év április 14-ei fordulónapi) felelősségbiztosítás is (Kötvényszám: 3002261, Biztosító: HDI Versicherung AG Magyarországi Fióktelepe, Kártérítési limit: **xxxx** Ft káreseményenként és a biztosítási időszak alatt kombinálva az összes káreseményre, Biztosítás tárgyi hatálya: Általános felelősség, környezetszennyezési felelősség, környezetszennyezési

helyreállítási költségekkel kapcsolatos felelősség, alvállalkozói kiterjesztés és üzemi baleseti felelősség).

A Felelős Műszaki Vezető a MÜT aktualizálásával egyidejűleg, a kutatási tevékenység megkezdésének bejelentésekor kerül megerősítésre.

A Bányafelügyelet továbbá megállapította, hogy a kérelem és mellékletei megfelelnek a Bt. 22. §-ában, illetve a Vhr. 6. és 6/C. §-ában foglalt tartalmi követelményeknek, valamint csatolták hozzá az előírt mellékleteket.

A Bányafelügyelet

- a rendelkező rész 1. pontja esetében a *bányászatról* szóló 1993. évi XLVIII. törvény (továbbiakban: Bt.) 22. § (3) bekezdése,
- a rendelkező rész 2. pontja esetében a Bt. 22. § (5) és a Bt. *végrehajtásáról* szóló 203/1998. (XII. 19.) Korm. rendelet (továbbiakban: Vhr.) 6/E. § (2) bekezdése,
- a rendelkező rész 3. pontja esetében a Vhr. 6/E § (5), a 15. § és a 14. § (4) bekezdése,
- a rendelkező rész 4. pontja esetében a Bt. 22. § (6) bekezdése,
- a rendelkező rész 5. pontja esetében a Bt. 22. § (7) bekezdése,
- a rendelkező rész 6. pontja esetében a Bt. 22. § (9) bekezdése,
- a rendelkező rész 7. pontja esetében a Bt. 22. § (13) és a Vhr. 8. § (1) bekezdése,
- a rendelkező rész 8. pontja esetében a Bt. 22. § (14),
- a rendelkező rész 9. pontja esetében a Vhr. 6/E. § (4) bekezdése,
- a rendelkező rész 10. pontja esetében a Bt. 25. § (1) bekezdése, a Vhr. 10/B. § (1) – (4) bekezdése, valamint a rendelet 4. számú melléklete,
- a rendelkező rész 11. pontja esetében a Bt. 37. §,
- a rendelkező rész 12. -13. pontja esetében Bt. 22/A. § (8) – (9) bekezdése,
- a rendelkező rész 14. pontja esetében Bt. 23. § (1a) bekezdése,
- a rendelkező rész 15. pontja esetében Bt. 20. §-a
- a rendelkező rész 16.10. pontja esetében Bt. 43/A. § (4) bekezdése alapján határozott.

A határozatban megadott szakkérdésekben adott szakvélemények indokolása:

Békés Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya:

„A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Bányászati Osztály SZBK/918-5/2015. iktatószámú megkeresésében az EGS Geotermális Koncessziós Kft. részére, a „Battonya geotermikus koncesszió” megjelölésű geotermikus koncessziós kutatási területre vonatkozó Kutatási Műszaki Üzemi Terv jóváhagyásához kért véleményt az I. fokú környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság hatáskörébe tartozó szakkérdéseket illetően.

A megkereséshez csatolták a Dél-alföldi EGS erőmű projekt kutatási fázis Battonya geotermikus koncesszió Kutatási Műszaki Üzemi Tervét.

A tervdokumentáció szerint a jövőben egy új, jobb hatékonysággal működő – mesterségesen kialakított rezervoáron alapuló – EGS technológia alkalmazásával kívánnak geotermikus energiát termelni.

Az új elvek alapján a száraz kőzetbe bányászati technológiával mesterségesen kialakított, a természetes eredetű felszíni vízkészletektől elszeparált, zárt repedés-rendszert (rezervoárt) hoznak létre, melybe hőszállító közegként tiszta vizet juttatnak. Miután a víz a mélységi kőzet hőmérsékletére melegszik, a víz hőenergiája kitermelés után hasznosítható. A lehűlt közeg újra visszajuttatható. A kőzet hőtartalma így zárt rendszerben keringetett vízzel kinyerhető, hasznosítható.

Jelen kutatás célja – a célzott réteget elérő – 2 darab kút mélyítése, a kutak között mesterséges rezervoár kialakítása, valamint a kialakított rezervoár tulajdonságainak vizsgálata, a kutak kapcsolatának elemzése. A tervek szerint e kutatási periódus eredményei alapján a projekt megvalósíthatósága bizonyítást nyer.

A geotermikus kutatási terület nagysága 324 km².

Az érintett települések: Battonya, Dombegyház, Dombiratos, Kaszaper, Kisdombegyház, Kunágota, Magyarbánhegyes, Magyardombegyház, Mezőhegyes, Mezőkovácsháza, Nagybánhegyes, Végegyháza.

A kiválasztott munkaterület várhatóan Battonya, Mezőkovácsháza és Kunágota közigazgatási területeit fogja érinteni.

A kutatási cél eléréséhez alkalmazott lépések, tevékenységek:

- 1. Alkalmos helyszín kiválasztása, lehatárolása meglévő fúrási és szeizmikus adatok (földtani tényezők) feldolgozása, értelmezése, valamint jogi, környezetvédelmi, gazdasági szempontok alapján.*
- 2. Első kút (SHEGSDP-01) lemélyítése kb. 3000-3500 m mélységig (helye jelenleg nem meghatározható) és a mikro-szeizmikus monitoring-hálózat (8-12 db szeizmikus megfigyelőkút, mélységük kb.: 100-300 m) kiépítése, tesztelése.*
- 3. A fúrások mélyítését 250-350 tonna teherbírású, dízel-elektromos, felső forgatású fúróberendezéssel fogják végezni.*
- 4. Hidraulikus rétegserkentési művelet, vagyis a rezervoár létrehozása több zónában. A fúróluk által harántolt vetőzónákat több fázisban hidraulikus rétegcsúsztatásnak teszik ki. Az egyes vetőzónák a rétegserkentés, vízbesajtolás adott fázisaiban hőre bomló, záró – környezetre ártalmatlan, szemcsés, biológiailag elbomló – anyagokkal lesznek elválasztva. A fúrási terület mellett egy osztott víztározómedence lesz kialakítva, amelyben a rétegcsúsztatáshoz szükséges víz kerül tárolásra. A medencék tároló-kapacitása összesen 12 000 m³.*
- 5. Második kút (SHEGSDP-02) lemélyítése kb. 3000-3500 m mélységig (helye jelenleg nem meghatározható).*
- 6. A kialakított rendszer (kútpár és rezervoár) üzemeltethetőségének vizsgálata, esetleges fejlesztése.*

A kutatási fázis során energiatermelés nem tervezett.

A felvonulási útvonalak az alkalmas helyszín, a kutak pontos helyének megválasztása után határozhatók meg.

A fúróberendezés helyszínre szállítása várhatóan 40 db 24 tonnás kamionnal történik. A béléscsővek szállítására további 15 db 24 tonnás kamionra van szükség.

*A munkaterület, melyen a két kút, a víztározó medencék kialakítása, majd később a rétegcsúsztatás történik várhatóan kb. 150*125 m nagyságú, sík, tömörített felülettel kerül kialakításra, illetve egyes részeken beton alapozást, vagy kőszórásos burkolatot helyeznek el.*

A kutatás során édesvíz diszperziós közegű fúrási iszap, veszélyes anyagokkal szennyezett szűrőanyagok, abszorbensek, kevert települési- illetve települési folyékony hulladék, csomagolási hulladék, valamint ásványolaj alapú motor-, hajtómű és kenőolaj (fáradt olaj) keletkezik.

A tervezett tevékenység megkezdéséhez környezetvédelmi engedély, vagy egységes környezethasználati engedély nem szükséges.

Természet- és tájvédelmi szempontból megállapítottam, hogy a „Battonya geotermikus koncesszió” megjelölésű geotermikus koncessziós kutatási területen az alábbi oltalom alatt álló területek találhatóak.

1. Országos jelentőségű védett természeti területek:

A Körös–Maros Nemzeti Park létesítéséről szóló 3/1997. (I. 8.) KTM rendelet szerint a

– Tompapusztai löszgyep

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 23. § (2) bekezdése alapján

– kunhalmok

2. Natura 2000 területek:

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló, módosított 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Natura 2000 rendelet), illetve az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet szerint.

– Száraz-ér (HUKM 20004)

– Mezőhegyes-battonyai gyepek (HUKM 20009)

– Gyula-szabadkígyósi gyepek (HUKM 20010)

A Natura 2000 rendelet 4. § (1) bekezdése szerint:

„4. § (1) A Natura 2000 területek lehatárolásának és fenntartásának célja az azokon található, az 1–3. számú mellékletben meghatározott fajok és a 4. számú mellékletben meghatározott élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.”

A rögzített természetvédelmi szempontú előírásaimat a Tvt. 17. § (1) bekezdése, 31. §-a, 42. § (1) bekezdése, 43. § (1) bekezdése alapján javasoltam előírni.

„17. § (1) A 8. § (1) bekezdés rendelkezéseinek megfelelően a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.”

„31. § Tilos a védett természeti terület állapotát (állagát) és jellegét a természetvédelmi célokkal ellentétesen megváltoztatni.”

„42. § (1) Tilos a védett növényfajok egyedeinek veszélyeztetése, engedély nélküli elpusztítása, károsítása, élőhelyeinek veszélyeztetése, károsítása.”

„43. § (1) Tilos a védett állatfajok egyedének zavarása, károsítása, kínzása, elpusztítása, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetése, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy búvóhelyeinek lerombolása, károsítása.”

A terület helyreállítására vonatkozó előírást a Natura 2000 rendelet 9. § (2) bekezdés a) és b) pontja, valamint a Tvt. 38. § (1) bekezdés c) pontja; a gyepek feltörésére vonatkozó engedély beszerzését a Tvt. 38. § (1) bekezdés b) indokolja.

Földtani közeg védelme szempontból rögzített előírást a keletkező és felhasznált anyagok földtani közegbe jutásának kizárása, illetve minimalizálása érdekében a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet és a földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről szóló 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet 1. § (1) bekezdés a) pontja és 1. melléklete alapján javasoltam előírni.

Zaj- és rezgésvédelmi szempontból megállapítottam, hogy a munkálatok során a zajkibocsátás megfelel a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Kormányrendelet, valamint a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet előírásainak.

Levegőtisztaság-védelmi szempontból megállapítottam, hogy a kútfúrások során a fúró és a szivattyúk elektromos energia ellátását nagy teljesítményű dízel-elektromos üzemű generátorok fogják biztosítani. A dízel üzemű generátorok légszennyező anyag kibocsátó kürtője levegőtisztaság-védelmi szempontból bejelentés- és engedélyköteles légszennyező pontforrásnak minősül. A levegőtisztaság-védelmi engedélykérelmet a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet 25. § (1) bekezdésében leírtak szerint kell benyújtani.

Hulladékgazdálkodási szempontú feltételeimet a hulladékról szóló, módosított 2012. évi CLXXXV. törvény, illetve a hulladékok nyilvántartását és bejelentését a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 309/2014. (XII. 11.) Kormányrendelet által előírtak figyelembevételével a környezetet érő terhelések és kockázatok csökkentése, a környezet szennyezésének megelőzése, valamint a képződő hulladékok hasznosításának és ártalmatlanításának biztosítása érdekében javasoltam előírni. Az inert fúróiszap hulladékok gyűjtésénél, kezelésénél a bányászati hulladékok kezeléséről szóló módosított 14/2008. (IV. 3.) GKM rendelet előírásai az irányadóak.

A tevékenység a természet- és környezet védelmére vonatkozó jogi követelményeknek a kérelemben foglaltak szerint, az általam javasolt feltételek betartásával megfelel.

Szakági véleményemet a Magyar Bányászati és Földtani Hivatalról szóló – módosított – 267/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 4/A. § (4) bekezdése, valamint 3. számú mellékletének B.6.C. pontja alapján, az ott meghatározott szakkérdésekre kiterjedően adtam meg.

Jelen szakági vélemény kiadására irányuló eljárás igazgatási szolgáltatási díjának 28.000,- Ft összegben való megállapítása és befizetése a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 14/2015. (III. 31.) FM rendelet 6. mellékletének 5. pontjában foglalt rendelkezésnek megfelelően történt.

Kérem a Tisztelt Eljáró Hatóságot, hogy a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló, módosított 2004. évi CXL. törvény 78. § (1) bekezdésére figyelemmel az érdemi határozatot szíveskedjen részemre megküldeni.”

Békés Megyei Kormányhivatal Békéscsabai Járási Hivatala Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály:

„A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály SZBK/918-5/2015. ügyiratszámú megkeresésére „Battonya geotermikus koncesszió” megjelölésű geotermikus koncesszió kutatási terület Kutatási Műszaki Üzemi Terv jóváhagyásához kapcsolódóan 2015. május 19-én a részemre megküldött iratok alapján az alábbi szakkérdés vizsgálatához kapcsolódóan jártam el.

A Magyar Bányászati és Földtani Hivatalról szóló 267/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 267. Kr.) 4/A. § (4) bekezdés és a 3. melléklet, B. pont 7. sora alapján szakkérdés vizsgálatának feltétele, hogy az eljárás a kulturális örökségvédelmi hatósági nyilvántartásban szereplő nyilvántartott vagy védetté nyilvánított régészeti lelőhelyet, régészeti védőövezet területét, műemléki területet vagy nyilvántartott műemléki érték vagy műemlék telkét érintse.

A 267. Kr. 3. melléklet B. pont 7. sorára tekintettel az alábbiakat állapítottam meg: a Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ által vezetett nyilvántartás alapján, a fúráspontról és a tervezett kutató létesítmények régészeti lelőhelyet, régészeti védőövezetet, műemléki területet nem érintenek, ezért szakkérdés vizsgálatának feltételei örökségvédelmi szempontból nem állnak fenn.

Tájékoztatásul közlöm, hogy a <https://www.e-epites.hu/oeny/> vagy <https://oroksegvedelem.e-epites.hu> felületen az eljáró hatóság számára is elérhető a **védett ingatlanok jegyzéke** (régészeti lelőhelyek és műemlékek vonatkozásában). A jegyzék tájékoztatójellegű, de az ügyintézés gyorsítása érdekében az egy-két helyrajzi számot érintő eljárásokhoz megfelelően alkalmazható, de javasolt figyelemmel lenni az esetleges telekalakításból fakadó helyrajzi szám változásokra, amelyet a védési nyilvántartásban csak későbbiekben vezetnek fel. E körben javasolt a telefonon történő egyeztetés az örökségvédelmi hatósággal. Kettőnél több helyrajzi számot érintő eljárásokban szakkérdés vizsgálata keretében továbbra is javasolt az örökségvédelmi hatóság megkeresése.

A 267. Kr. 3. melléklet B. pont 7. sorában meghatározott szakkérdés vonatkozásában tájékoztatómat a régészeti örökség és a műemléki értékvédelmével kapcsolatos szabályokról szóló 39/2015. (III. 11.) Korm. rendelet 3. § a) pontja szerinti 1. melléklet 3. sora alapján, mint a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező örökségvédelmi hatóságnál régészeti feladatot ellátó ügyintéző adtam ki a fővárosi és megyei kormányhivatalok szervezeti és működési szabályzatáról szóló 7/2015. MvM utasítás 25. § (3) bekezdés szerint Dr. Marosvölgyi Emese hivatalvezető utasítása alapján.”

Békés Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztálya:

„A megkeresést és a benyújtott dokumentációt megvizsgáltam és megállapítottam, hogy a „Battonya geotermikus koncesszió” megjelölésű geotermikus kutatás során termőföld időleges és/vagy végleges más célú hasznosítására kerül, kerülhet sor.

Ezen tevékenység a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény (továbbiakban Tfv.) hatálya alá esik.

A Tfv. 8. § (1) bekezdése az alábbiakat írja elő: ha az ingatlanügyi hatóság földvédelmi szakkérdést vizsgál vagy más hatóságok engedélyezési eljárásaiban földvédelmi szakhatóságként működik közre, a termőföld védelmének érvényesítése érdekében érvényre kell juttatni, hogy az engedélyezési eljárás alá eső tevékenység végzése, létesítmény elhelyezése, jogosultság gyakorlása lehetőség szerint a gyengébb minőségű termőföldeken. a lehető legkisebb mértékű termőföld igénybevételel történjen

A Tfv. 10. § (1) bekezdése szerint az ingatlanügyi hatóság engedélyével lehet termőföldet más célra (időlegesen vagy véglegesen) felhasználni. Az engedély hiánya esetén a más hatóságok által kiadott engedélyek nem mentesítik az igénybevevőt az e törvényben foglalt jogkövetkezmények alól. Az ingatlanügyi hatóság engedélye nem mentesít a szükséges más hatósági engedélyek megszerzésének kötelezettsége alól.

A Tfv. 9 § (1) bekezdés a) pontja alapján más célú hasznosításnak minősül a hasznosítási kötelezettségtől történő olyan időleges vagy végleges eltérés, amellyel a termőföld a továbbiakban mezőgazdasági hasznosításra alkalmatlanná válik.

A Tfv. 14. § (1) bekezdése szerint a termőföld-igénybevétel akkor minősül időleges más célú hasznosításnak, ha lábon álló termény megsemmisül, vagy termés kiesés következik be, vagy az időszakos mezőgazdasági munkák akadályozására kerül sor, vagy a talajszerkezet károsodik.

A földvédelmi járulék fizetési kötelezettséget a Tfv. 21.§ (1) bekezdése írja elő. Ha a termőföld földhivatali engedély nélkül kerül felhasználásra, akkora földvédelmi járulékon kívül földvédelmi bírságot is kell fizetni.

Megállapítottam, hogy a koncessziós terület a Mezőkovácsházi Járási Hivatal illetékességi területén 324 km² területet érint. Ezen terület átlagosnál jobb minőségű termőföldet is magába foglal, ezért a Tfv. 11. § (2) bekezdése alapján kiemeltem, hogy az átlagosnál jobb minőségű termőföldet más célra hasznosítani csak időlegesen, illetőleg helyhez kötött igénybevétel céljából lehet. A Tfv. 2. § 1. pontja szerint az átlagos minőségű termőföld az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvényben meghatározott törzskönyvben szereplő, az adott település azonos művelési ágú termőföldjei 1 hektárra vetített aranykorona értékeinek területtel súlyozott átlagának megfelelő termőföld.

A megküldött terv alapján megállapítottam továbbá, hogy a mezőkovácsházi 033/20 helyrajzi számú ingatlanon kerül sor kutatófúrás megvalósítására. Az ingatlanon szántó (3) 34.80 Ak/ha és (4) 24.30 Ak/ha minőségi osztályú termőföld található, mely az ingatlan-nyilvántartás szerinti átlagnál 37.48 Ak/ha gyengébb minőségű. Ebből következően a tervezett kúttal kapcsolatban a fentiekén túl további kötelezettséget megállapítása nem volt indokolt.

A Magyar Bányászati és Földtani Hivatalról szóló 267/2006. (XII.20.) Korm. rendelet 4/A. § (4) bekezdése és a 3. melléklet B. pontjában meghatározott szakkérdés vonatkozásában állásfoglalásomat a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 8. § (1) - (3) bekezdései és a fővárosi és megyei kormányhivatalok szervezeti és működési szabályzatáról szóló 7/2015. MvM utasítás 25. § (3) bekezdés szerint Gajda Róbert kormány megbízott utasítása alapján adtam ki.”

Békés Megyei Kormányhivatal Ütügyi Osztálya:

„A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztálya szakági megkeresésében kérte Battonya geotermikus koncesszió megjelölésű geotermikus koncessziós kutatási terület Kutatási Műszaki Üzemi Terv jóváhagyása tárgyában szakkérdés vizsgálatát.

A benyújtott dokumentációkból megállapítottam, hogy

a Kutatási Műszaki Üzemi Terv a közút területének nem közlekedési célú igénybevétele a közúti forgalom biztonságára, a közút fejlesztési terveinek végrehajtására, a közútkezelő fenntartási, üzemeltetési feladatainak ellátására, a közút állagára gyakorolt hatása alapján a fenti feltételekkel jóváhagyható

Szakági véleményemet a Magyar Bányászati és Földtani Hivatalról 267/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 4/A. § (4), bekezdése és a 3. melléklet B. táblázat 5. pontjában meghatározott szakkérdésekre kiterjedően, a Nemzeti Közlekedési Hatóságokról szóló 2631/2006. (XII. 20.) Kormányrendeletben biztosított hatáskörömben és illetékességemben eljárva adtam meg.”

A szakhatóságok állásfoglalásaikat az alábbiak szerint indokolták:

Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet Területi Vízügyi Hatóság:

„Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Bányászati Osztály (5000 Szolnok, Indóház u. 8.) fenti számú, megkeresésében hatóságunk szakhatósági állásfoglalását kérte „Battonya geotermikus koncesszió” megjelölésű geotermikus koncessziós kutatási terület Kutatási Műszaki Üzemi Terv jóváhagyására irányuló eljárásban.

Hatóságunk részére rendelkezésére bocsátott dokumentáció alapján megállapítottam, hogy a tevékenység - a rendelkező részben adott feltétel teljesítésével - megfelel a vízügyi hatóság hatáskörébe tartozó jogszabályi előírásoknak, vízgazdálkodási és vízvédelmi érdeket nem sért.

A projektterv szerint a tervezett tevékenység elsősorban egy demonstrációs célú kutatási projekt, melynek eredményeként a tervek szerint a Dél-Alföldön, Battonya térségében egy EGS rendszeren alapuló bruttó 11,8 MW_e (nettó 9,8 MW_e) kapacitású villamos-erőmű (ORC) valósulna meg.

A kutatási periódus célja két darab, a célzott réteget elérő kút mélyítése, a kutak között mesterséges rezervoár kialakítása, valamint a kialakított rezervoár tulajdonságainak vizsgálata, a kutak kapcsolatának elemzése.

A geotermikus kutatási terület nagysága: 324 km²

Sorszám	Kutatási terület határa	
	EOV Y (m)	EOV X (m)
1.	788 000	123 000
2.	809 000	123 000
3.	807 268,5	107 777,5
4.	790 129,4	107 611,7
5.	789 101,7	109 236,1
6.	785 322,5	109 302,4

A kutatási időszakban (várhatóan 3 év) az alábbi fő kutatási tevékenységek elvégzésére kerül sor:

1. A mélyfúrásos feltáráshoz alkalmas térrész földtani lehatárolása.
2. 1 db kutatófúrás lemélyítése a kristályos alaphegységbe.

Fúrás jele:

SHEGSDP-01

Tervezett mélység/várható réteg:

3500-4000 m TVD, kristályos kőzet

Várható műveletek:

injektálási teszt, hidraulikus rétegserkentés, backflow teszt

3. 1 db mesterséges rezervoár létrehozása hidraulikus rétegserkentéssel.
4. 1 db további kutatófúrás lemélyítése a kristályos alaphegységbe.

Az EGS technológia megvalósítására olyan kőzetblokk a legalkalmasabb, mely homogén, izotrop, kristályos kőzetből épül fel, a megfelelő geotermikus aktivitással rendelkezik és tektonikai feszültség alatt áll. A meglévő fúrási és szeizmikus adatok feldolgozását és értelmezését követően a kutatási területen belül lehatárolásra kerülnek azok a célzónák, amelyek leginkább kielégítik a fent felsorolt jellemzőket. Ezt követően kiválasztásra kerül a mélyfúrásos megkutatásra ítélt mélybeli célzóna és felszíni kúthelyszín.

A mélyfúrás és kútkiképzés terv elkészítése után lemélyítésre kerül az első kút, amely egyben fontos tervezési adatokat szolgáltat a feltárt földtani környezetre vonatkozóan.

A korábbi adatok, a mélyfúrás során nyert adatok, illetve az időközben telepített szeizmikus monitoring hálózat segítségével mért adatok integrálásával és értelmezésével a lehető legpontosabb geológia modell kerül kialakításra. A geológiai modell segítségével megtervezhető a legcélravezetőbb rétegserkentési művelet, melynek eredményeként létrejön az EGS technológia megvalósítására alkalmas mesterséges rezervoár.

Az elvégzett rétegserkentés akkor tekintendő sikeresnek, ha eredményeként a kút termelő szakaszának teljes hosszában jönnek létre elmozdulások, melyek többé-kevésbé egyenletesen kiterjednek a kút több százméteres, esetleg kilométeres környezetére.

A rétegserkentés során szerzett adatokkal frissített geológia modell értelmezésével meghatározható a második kút célzónája és helyszíne. Döntést követően az első kúthoz hasonlatosan megtervezésre és lemélyítésre kerül a második kút. A második kút sikeres tesztelését követően sor kerül az együttes termeltetésre, amikor az egyik kút termelvénye a másik kútban kerül besajtolásra legalább egy hónapos tesztelési periódus során.

A második kút fúrása és az együttes termeltetés során szerzett adatok értékelésével pontosításra kerül a geológiai modell és szimulációs eljárással meghatározható a rezervoár teljesítménye. A szimulációs eljárás továbbfejlesztésével meghatározható, hogy a kívánt teljesítmény eléréséhez, milyen számban, hová kell elhelyezni a további kutakat, és a kutak modellbe való beépítésével, majd szimulációs modellezés lefuttatásával kirajzolható a geotermikus védőidom térbeli helyzete. A geotermikus védőidom lehatárolásával és dokumentálásával a kutatási fázis szakmai tevékenysége véget ér.

Hidraulikus rétegserkentés:

A termelőszakaszt a felszínről nyomás alá helyezik. Hidraulikus rétegcsúsztatásánál az alkalmazott nyomás (feszültség) a tározókőzetre jellemző minimális fő feszültségnél alacsonyabb tartományon belül marad, melynek eredményeként a meglévő törések mozdulnak el és újulnak fel, új törések nem keletkeznek.

Az egyes vetőzónák a rétegserkentés, vízbesajtolás adott fázisaiban hőre bomló, záró anyagokkal lesznek elválasztva. A rétegserkentés során a kútba juttatva ideiglenesen lezárják a leghatékonyabb töréseket adott kútfej-nyomás mellett. Miután a kívánt repedések lezáródnak a besajtolást folytatva és a kútfej-nyomást tovább emelve további repedések újulnak fel. Ezt a műveletet a különböző szakaszokra több fázisban végezzük majd, így módon serkentve a különböző vetőzónákat. Később, a kút újramelegedésével az áramlás terelő anyag a környezetre ártalmatlan végtermékekre bomlik le.

Hidraulikus rétegserkentés részfolyamatai:

1. Előkészítő műveletek
2. Többlépcsős besajtolás, valamint nyomáscsökkenés vizsgálat az alap (természetes) besajtolási index meghatározására. A pontos mérési eredmények érdekében a vizsgálatok előtt a kútnak felfűtött állapotban kell lennie, melyre a megelőző többhónapos vizsgálati időszak lehetőséget nyújt.
3. A hidraulikus rétegcsúsztatás kiindulási nyomásértékének meghatározása a besajtott hozamának növelésével, megfigyelve a kútfej-nyomás változását.
4. Első vetőzóna serkentése besajtolással, folyamatosan tartva a rétegcsúsztatásra korábban meghatározott nyomás értéket.
5. Hőre bomló, záró anyag bejuttatása a kútban a legnagyobb áteresztőképességgel rendelkező vetőzóna lezárására.
6. Injektálás folytatása, szükség esetén növelt nyomással a következő vetőzóna serkentése érdekében.
7. 5. és 6. pont szükség és lehetőség szerinti ismétlése.
8. Kút lezárása adott időszakra a felfűtés, azaz a záró anyagok lebomlása érdekében.
9. Kútvizsgálat.

A hidraulikus rétegcsúsztatással besajtolt fluidum eredendően tiszta víz, azonban kétféle anyagot terveznek majd hozzákeverni: különféle hőre bomló, záró anyagot (TZIM) és nyomjelző anyagot.

TZIM anyagok:

Az alkalmazott anyagok környezetre ártalmatlan szemcsés, biológiailag lebomló műanyagok. Az egyes, potenciális alkalmazható anyagok listáját és összetevőit, azok MSDS lapjait a benyújtott dokumentáció részletesen tartalmazza, azonban a ténylegesen alkalmazandó TZIM anyag csak az első kút lefúrását, és a célzott közet hőmérsékletének megismerését követően határozható meg.

Nyomjelző anyagok:

A termelvényben mért aktuális koncentráció alapján következtetni lehet a létrehozott rezervoár tulajdonságaira (felszínére, hőmérsékletére, folyadék tartózkodási idejére).

A potenciálisan alkalmazható anyagok listáját, azok tervezett bekeverési mennyiségét a dokumentáció tartalmazza.

A rezervoár kialakításához és teszteléséhez szükséges (becsült) vízmennyiségek, amelyek a projekt helyszín geológiájának megismerését követően pontosíthatók, várhatóan (jelentősen) csökkennek:

Művelet	Becsült max. mennyiség	Becsült min. mennyiség	Becsült várható mennyiség
Első kút fúrása	1 066 m ³	1 066 m ³	1 066 m ³
Többlépcsős besajtolásos kútvizsgálat	6 480 m ³	6 480 m ³	6 480 m ³
Hidraulikus rétegcsúsztatás	129 600 m ³	25 920 m ³	64 800 m ³
Második kút fúrása	1 066 m ³	1 066 m ³	1 066 m ³
Hidraulikus kapcsolat meglétének vizsgálata	9 072 m ³	9 072 m ³	9 072 m ³
A kútpár együttes serkentése	120 960 m ³	34 560 m ³	86 400 m ³
Hosszú idejű cirkulációs vizsgálat	23 054 m ³	7 685 m ³	15 369 m ³
Összesen:	291 298 m³	8 5849 m³	184 253 m³

A projekt vízigényét ún. szerviz kutak segítségével tervezik biztosítani, melyek létesítésére, üzemeltetésére vízjogi engedélyezési eljárást kell lefolytatni az illetékes vízügyi és vízvédelmi hatóságnál.

A rezervoár kialakítást követően, a tervezett vízmennyiség lesajtolása után a mélységi hőmérsékleti és nyomás viszonyok hatására, illetve a második kút kialakítását követően végzett tesztek következtében a lejutott víz egy része visszafolyik a felszínre. A visszafolyó vizet a kútfejről gőzszeperatoron keresztül közvetlenül az erre a célra kialakított szigetelt medencébe vezetik (~12 000 m³), majd a technológiában ismételtelen felhasználásra kerül.

A felszín alatti vizek felszíni eredetű elszennyeződésének kockázatát a munkaterület megfelelő kialakításával (szigeteléssel) tervezik minimalizálni. A munkaterület kialakításával egyidejűleg 3 db monitoring kút létesítését tervezik, amelyek tervezett célja a felszínhez legközelebb található felszín alatti víz minőségének ellenőrzése.

A koncessziós kutatási terület a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízilétesítményei védelméről szóló 123/1997. (VII.18.) Kormány rendeletben definiált védőterületeket és védőidomokat érint (Mezőkovácsháza-Végegyháza, Kunágota területén).

A kutatási terület közepén helyezkedik el a „36.1 Magyardombegyháza” megnevezésű távlati lokális vízbázis, melyen a sekélyebb és mélyebb rétegvizek jövőbeni termelése egyaránt előirányzott.

A benyújtott Kutatási Műszaki Üzemi Terv szerinti kutatási tevékenységhez kapcsolódóan tervezett SHEGSDP-01 jelű mélyfúrás vízbázis kijelölt védőterületét nem érinti.

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 28. § (1) bekezdése alapján vízjogi engedély szükséges – jogszabály által bejelentéshez kötött tevékenységektől eltekintve – a vízimunka elvégzéséhez, illetve vízilétesítmény megépítéséhez, átalakításához és megszüntetéséhez (létesítési engedély), továbbá annak használatbavételéhez, üzemeltetéséhez, valamint minden vízhasználathoz (üzemeltetési engedély).

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. Törvény 6. § (1) szerint a környezethasználatot úgy kell megszervezni és végezni, hogy

- a) a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő;
- b) megelőzze a környezetszennyezést;
- c) kizárja a környezetkárosítást.

A (B) szennyezettségi határértékeket a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről szóló 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet tartalmazza.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. Törvény 18. § (5) szerint a környezet igénybevételét és használatát úgy kell megszervezni és végezni, hogy a vizek állapotára vonatkozó környezeti célkitűzések teljesüljenek.

Az Európai Bizottság első „NER300” finanszírozási programja keretében támogatásban részesülő GEOb Dél-magyarországi megnövelt hatékonyságú geotermikus rendszer (EGS) demonstrációs projekttel összefüggő közigazgatási hatósági ügyek kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről szóló 263/2014. (X. 15.) Korm. rendelet 3. § (3) bekezdésében foglaltak szerint a szakhatóság eljárására vonatkozó ügyintézési határidő nyolc nap.

A kérelem 2015. május 5. napján érkezett a vízügyi hatóságra, melyre szakhatósági állásfoglalását a fenti ügyintézési határidőn belül adta ki, ezért a Ket. 33/A § (1) bekezdése szerinti díj visszafizetési kötelezettség nem merül fel.

A Ket. 33. § (3) bek. c) pontja szerint nem számít be az ügyintézési határidőbe a hiánypótlásra irányuló felhívástól az annak teljesítéséig terjedő idő.

A vízügyi hatóság építésügyi eljárásokban történő szakhatósági közreműködéséért a vízügyi és vízvédelmi hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 13/2015. (III. 31.) BM rendelet 2. sz. mellékletében megállapított igazgatási szolgáltatási díjat az ügyfél megfizette, a befizetést igazolta.

A szakhatósági állásfoglalás elleni önálló fellebbezés lehetőségét a Ket. 44.§ (9) bekezdése zárja ki.

Hatóságom a Ket. 78.§ (1) bekezdésére figyelemmel kéri az érdemi határozat megküldését.

A vízügyi hatóság illetékességét a vízügyi igazgatási, valamint a vízügyi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX. 4.) Kormány rendelet 2. melléklet 11. pontja állapította meg.

Szakhatósági állásfoglalásomat a 267/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 3. számú. melléklete alapján, a hatályos jogszabályok figyelembe vételével adtam ki.”

Honvédelmi Minisztérium Hatósági Hivatal:

„A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Bányászati Osztály SZBK/918-2/2015. hivatkozási számon szakhatósági megkeresést küldött Battonya — geotermikus koncessziós terület kutatási műszaki üzemi terve tárgyában.

A megküldött ügydarabban foglaltak vizsgálata alapján megállapítottam, hogy a tárgyi kutatási terület honvédelmi, illetve katonai célú létesítmény működési-, vagy védőterületét nem érinti, ezért a megkeresés szerinti ügyben hatáskörrel nem rendelkezem,

Tekintettel arra, hogy ilyen esetben a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL törvény (a továbbiakban: Ket.) 45/A. §-ának (3) bekezdése értelmében a szakhatósági eljárás megszüntetésének van helye, a rendelkező részben foglaltak szerint döntöttem.

A szakhatóság hatáskörét és illetékességét a Magyar Bányászati és Földtani Hivatalról szóló 267/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 3. melléklet 6. pontja, a végzés elleni önálló jogorvoslat kizárására vonatkozó előírást a Ket. 44. §-ának (9) bekezdése tartalmazza.”

Mezőkovácsházi Polgármesteri Hivatal:

„A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Bányászati Osztálya 2015. május 4. napján érkezett SZBK/918-2/2015. számú végzésében a Magyar Bányászati és Földtani Hivatalról szóló 267/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 3. mellékletében szereplő szakkérdésekre hivatkozva kereste fel a Mezőkovácsházi Polgármesteri Hivatal jegyzőjét az EGS Geotermikus Koncessziós Kft (1137 Budapest, Szent István krt. 18. 3. cm. 4. - Koncessziós Társaság) által beterveztett, „Battonya geotermikus koncesszió” megjelölésű geotermikus koncessziós kutatási terület Kutatási Műszaki Üzemi Terv jóváhagyása ügyében indított eljárása kapcsán.

Az EOS Geotermikus Koncessziós Kft. Kutatási műszaki Üzemi tervét megvizsgálva a szakhatósági hozzájárulást megadom a rendelkező részben szereplő feltételekkel.

Végzésemet a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban Ket.) 44. alapján adtam ki.

A jogorvoslat lehetőségéről a Ket. 96. § alapján adtam tájékoztatást. Az önálló fellebbezést a Ket 98. § (2) bekezdése alapján zártam ki.

Hatáskörömet a Magyar Bányászati és Földtani Hivatalról szóló 267/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 3. melléklet állapítja meg.

Döntésemet a hivatkozott jogszabályhelyek alapján hoztam.”

Nagykamarási Közös Önkormányzati Hivatal:

„A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Bányászati Osztálya az EGS Geotermikus Koncessziós Kft. által beterveztett „Battonya geotermikus koncesszió” megjelölésű geotermikus koncessziós kutatási terület Műszaki Üzemi terv jóváhagyása ügyében indított eljárásban megkereste hatóságomat annak elbírálása kérdésében, hogy a tevékenység megfelel-e a helyi önkormányzati rendeletben meghatározott természetvédelmi követelményeknek.

Eljárásom során hatáskörömbé tartozóan vizsgáltam az alábbi Önkormányzati rendeletbe foglalt előírások teljesülését:

- Dombiratos Község Önkormányzat Képviselő-testületének a helyi építési szabályzatról szóló 20/2007 (XII. 20.) Önkormányzati rendelete.

Mindezek alapján a rendelkező rész szedni döntöttem.

Állásfoglalásom Dombiratos Község Önkormányzat Képviselő-testületének a helyi építési szabályzatról szóló 20/2007 (XII.20.) Önkormányzati rendelet 13. § (2)-(3); 14.§ (2)-(3), 15. § (1), (3) bekezdésein a Magyar Bányászati és Földtani Hivatalról szóló 267/2006,(XII. 20.) korm. rendelet 3 mellékletén, valamint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL törvény (továbbiakban Ket.) 33. § (S); 4. §; 72. §-án alapul.

A jogorvoslatra való tájékoztatást a Ket. 44.§ (9) bekezdése alapján adtam.”

Battonya Város Jegyzője:

„A Jász- Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Bányászati Osztálya szakhatósági állásfoglalás iránti kérelmet nyújtott be hivatalomhoz, az EGS Geotermikus Koncessziós Kft. (1137 Budapest, Szent István krt. 18. 3. em. 4. - Koncessziós Társaság) által beterveztett, Battonya geotermikus koncesszió megjelölésű geotermikus koncessziós kutatási terület Kutatási Műszaki Üzemi Terv jóváhagyása ügyében indított engedélyezési eljáráshoz. Megállapítottam, hogy a Kutatási Műszaki Üzemi Terv megfelel a helyi önkormányzati rendeletben és a helyi építési szabályzatban meghatározott természetvédelmi követelményeknek.

Mindezek figyelembevételével a rendelkező rész szerint a szakhatósági hozzájárulás iránti kérelemnek helyt adtam.

Jelen ügyben a szakhatósági hozzájárulásomat Battonya Város Önkormányzata Képviselőtestületének 3/2007. (II.5.) rendelete által elfogadott Battonya Helyi Építési Szabályzata és Szabályozási Terve, valamint a 339/2010. (XII.15.) Kt. határozattal elfogadott Településszerkezeti Terve alapján adtam meg.

Eljárásomat a Magyar Bányászati és Földtani Hivatalról szóló 267/2006. (XII.20.) Korm. rendeletben (továbbiakban: Kr.) 4/A § (4) bekezdésében biztosított jogkörömben folytattam le.

Az önálló fellebbezést a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL törvény (továbbiakban Ket.) 98. § (2) bekezdése alapján zártam ki.

A hatáskörömet a Kr. 4/A. § (4) bekezdése szerinti 3. melléklet B. pontjának 8. sora, illetékességemet a Ket. 21. § (1) bekezdés c) pontja állapította meg.”

Dombegyház Nagyközség Jegyzőjétől:

„A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Bányászati Osztály (5000 Szolnok Indóház u.8.) szakhatósági állásfoglalást, kért Hivatalomtól az EGS Geotermikus Koncessziós Kft. (1137 Budapest Szent István krt. 18. 3. em. 4. - Koncessziós Társaság) által beterveztett, „Battonya geotermikus koncesszió” megjelölésű geotermikus koncessziós kutatási terület Kutatási Műszaki Üzemi Terv jóváhagyása vonatkozásában.

A rendelkezésre álló iratanyag felülvizsgálata során megállapítottam, hogy a létesítménnyel, tevékenységgel kapcsolatban a helyi önkormányzati rendeletben meghatározott természetvédelmi követelményeknek való megfelelésre kiterjedően kifogás nem merült fel ezért szakhatósági hozzájárulásomat megadtam.

Az önálló jogorvoslatot a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL tv. 44. § (9) bekezdése alapján zártam ki, s e joghelyre hivatkozással adtam tájékoztatást a jogorvoslat lehetőségéről.”

Kaszaper Község Önkormányzata:

„Hivatkozva a T. Cím SZBK/918-2/2015 ügyiratszámú végzésére szakhatósági állásfoglalásunkat a geotermikus kutatási MŰT engedélyezési eljáráshoz az alábbiakban adjuk meg:

A tervezett létesítmény és tevékenység a helyi önkormányzati rendeletben meghatározott természetvédelmi követelményt nem sért.”

Kaszaperi Közös Önkormányzati Hivatal:

„A Kaszaperi Közös Önkormányzati Hivatal jegyzője, mint Nagybánhegyes Község Önkormányzatának képviselője, az SZBK/918-2/2015. ügyiratszámú végzésére hivatkozással szakhatósági állásfoglalásomat a geotermikus kutatási engedélyezési eljáráshoz az alábbiakban adom meg:

A tervezett létesítmény és tevékenység a helyi önkormányzati rendeletben meghatározott természetvédelmi követelményt nem sért.”

Kevermesi Közös Önkormányzati Hivatal Kisdombegyházi kirendeltsége:

„Fenti számú megkeresésre hivatkozva „Battonya geotermikus koncesszió” megjelölésű, Kisdombegyház település közigazgatási területét érintő geotermikus koncessziós kutatással kapcsolatban - a mellékelt MŰT dokumentáció alapján - nyilatkozom, hogy a kutatási tevékenység a helyi Önkormányzati rendeletben és a helyi építési szabályzatban meghatározott természetvédelmi követelményeknek megfelel.”

Kunágotai Közös Önkormányzati Hivatal:

„Önkormányzatunkhoz érkezett Kunágota közigazgatási területét érintő, az EGS Geotermikus Koncessziós Kft. (1137 Budapest, Szent István Krt. 18. 3. cm. 4.- Koncessziós Társaság) által beterjesztett, „Battonya geotermikus koncesszió” megjelölésű geotermikus kutatási terület Kutatási Műszaki Üzemi Terv rendelkezésemre bocsájtott dokumentációját áttekintettem és a következő nyilatkozatot teszem.

A tervezett kutatás nem ellentétes a község 8/2009.(XI.27.) számú önkormányzati rendeletével jóváhagyott helyi építési szabályzata szerinti rendezési tervvel. Helyi védett területet nem érint.

A tervezett kutatáshoz a 267/2006. (XII.20.) kormányrendelet 3. melléklet alapján szakhatósági szempontból hozzájárulok.”

Szolnok, 2015. június 02.

Tisztelettel:

Dr. Kállai Mária kormány megbízott
névében és megbízásából kiadmányozó:

Dr. Palicz András

bányakapitány, bányászati osztályvezető

Kapják (tértivevénnyel):

1. Címzett
2. Irattár

Hivatali kapun:

3. Csongrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
4. Honvédelmi Minisztérium Hatósági Hivatala
5. Battonya Jegyzője
6. Dombegyház Jegyzője
7. Dombiratos Jegyzője
8. Kaszaper Jegyzője
9. Kisdombegyház Jegyzője
10. Kunágota Jegyzője
11. Magyarbánhegyes Jegyzője
12. Magyardombegyház Jegyzője
13. Mezőhegyes Jegyzője
14. Mezőkovácsháza Jegyzője
15. Nagybánhegyes Jegyzője
16. Végegyháza Jegyzője
17. BMKH Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya, Gyula
18. BMKH Útügyi Osztálya
19. BMKH Békés Megyei Kormányhivatal Békéscsabai Járási Hivatala Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály
20. BMKH Földhivatali Főosztálya
21. Irattár